

Pritisk Rusije na države vzhodnega partnerstva (glede na bližnje vrhunsko srečanje vzhodnega partnerstva v Vilni)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 o pritisku Rusije na države vzhodnega partnerstva (glede na bližnje vrhunsko srečanje vzhodnega partnerstva v Vilni) (2013/2826(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju vrhunškega srečanja vzhodnega partnerstva, ki bo v Vilni novembra 2013,
 - ob upoštevanju obetov, da bodo Ukrajina, Gruzija in Moldavija podpisale oziroma parafirale pridružitveni sporazum z Evropsko unijo; ob upoštevanju zlasti novega, obogatenega značaja te pridružitve, ki omogoča širok in poglobljen odnos z evropskimi partnerji ter torej daleč presega zgolj gospodarske koristi in gre v smeri močnejših političnih in družbenih odnosov,
 - opominja, da memorandum iz Budimpešte iz leta 1994 o jedrskem razoroževanju Ukrajine tej državi zagotavlja varovanje pred uporabo groženj ali nasilja in predvideva nudenje podpore v primeru, da bi se nad njo izvajali poskusi pritiskov z gospodarsko prisilo,
 - ob upoštevanju člena 110(2) in (4) Poslovnika,
- A. ker so stalna prizadevanja v okviru vzhodnega partnerstva državam partnericam ponudila celovit načrt za izvedbo reform, ki bodo koristile njihovim državljanom, medtem ko pridružitveni sporazumi ter poglobljeni in celoviti sporazumi o prosti trgovini med EU in državami vzhodnega partnerstva predstavljajo zavezo med stranmi, ki so pripravljene in zmožne krepiti ter uspešno nadaljevati medsebojno sodelovanje na številnih področjih;
- B. ker so se države vzhodnega partnerstva, ki si prizadevajo za sklenitev pridružitvenega sporazuma, zaradi nedavnega pritiska Rusije, vključno z usmerjenimi sankcijami proti ukrajinskemu izvozu, prepovedi izvoza za vinarsko industrijo Moldavije, dodatnimi ovirami, ki onemogočajo napredek pri reševanju pridnestrškega spora, ter varnostnimi grožnjami v zvezi z Armenijo, katerih namen je države vzhodnega partnerstva prisiliti, da ne podpišejo oziroma parafirajo pridružitvenega sporazuma oziroma poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, temveč se pridružijo carinski uniji pod vodstvom Rusije, ki jo ta namerava preoblikovati v Evrazijsko unijo, znašle v negotovem položaju, ki je posledica geopolitičnih omejitev, katerim ne bi smele biti izpostavljene;
- C. ker pritisk, ki ga občutijo države vzhodnega partnerstva, in sicer od sedanjih gospodarskih in političnih vidikov do izjav o prihodnjih gospodarskih omejitvah, kaže, da Rusija namerava še naprej obravnavati regijo vzhodnega partnerstva kot svoje izključno vplivno območje in da nasprotuje obetom teh držav za tesnejšo integracijo z EU preko pridružitvenih sporazumov, ta pristop pa je v nasprotju z načeli nacionalne suverenosti, vzajemnega zaupanja in dobrih sosedskih odnosov;
- D. ker imajo države vzhodnega partnerstva polno suvereno pravico in svobodo

vzpostavljanja stikov kot enakovredne partnerice z partnericami po lastni izbiri, v skladu s helsinškim sporazumom;

- E. ker je treba biti bolj kot kdajkoli pozoren na skrb zbujujoče pritiske v vzhodni soseščini EU in konkretno na vzhodno partnerstvo, ki ga Rusija izpodbija in vanj dvomi;
- F. ker pridružitveni sporazum z EU pomeni politične in pravne reforme, ki spodbujajo krepitev pravne države, zmanjševanje korupcije in zagotavljanje večjega spoštovanja človekovih pravic; ker pridružitveni carinski uniji na drugi strani ne vključuje nobenih meril ali pogojevanj na podlagi vrednot in se torej ne more šteti kot spodbuda za notranje reforme;
- G. ker se zamrznjeni spori vedno znova uporabljajo za slabitev ali spodkopavanje polne suverenosti držav vzhodnega partnerstva v skladu z ruskimi geopolitičnimi in gospodarskimi interesi;
 - 1. opominja, da so načela enakosti in spoštovanja pravic, ki jih prinaša suverenost, nevmešavanja v notranje zadeve, dobrega sodelovanja med državami in izpolnjevanja obveznosti po mednarodnem pravu v dobri veri, kot so bila dogovorjena v sklopu helsinškega sporazuma, temelji mednarodnih odnosov med neodvisnimi državami in se jih nikakor ne sme kršiti;
 - 2. obžaluje, da se medtem, ko se približuje vrhunsko srečanje vzhodnega partnerstva v Vilni, povečujejo različne vrste pritiska na države vzhodnega partnerstva, ki so v zaključni fazi pogajanj pred podpisom ali parafiranjem svojih pridružitvenih sporazumov; meni, da je ta pritisk nesprejemljiv; meni tudi, da je postopno približevanje držav partneric z EU skladno z njihovimi prizadevanji za dobre sosedske odnose z Rusijo, ter slednjo poziva, naj se vzdrži vsakršnega ukrepanja v očitnem nasprotju z omenjenimi helsinškimi načeli; poziva Rusko federacijo, naj se vzdrži povečevanja pritiska na države vzhodnega partnerstva ter naj v celoti spoštuje njihovo suvereno pravico do sprejemanja lastnih političnih odločitev;
 - 3. odločno poudarja, da države vzhodnega partnerstva zaradi svobodnih odločitev, ki nimajo nobenih negativnih posledic za trgovino z Rusijo, ne bi smele utrpeti posledic, kot so trgovinski ukrepi, vizumske omejitve, omejevanje mobilnosti delavcev in vmešavanje v zamrznjene spore; poleg tega odločno zavrača igro ničelne vsote kot paradigmo za odnose EU in Rusije z državami vzhodnega partnerstva;
 - 4. je prepričan, da so nadaljnje politične in ekonomske reforme v teh državah na podlagi vrednot in standardov EU konec koncev v interesu Rusije, saj bi se s tem razširilo območje stabilnosti, blaginje in sodelovanja ob njenih mejah; opominja, da EU redno poziva Rusijo, naj prispeva k temu procesu s konstruktivnim sodelovanjem z državami vzhodnega partnerstva;
 - 5. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj te dogodke obravnavata kot nekaj, kar presega zgolj trgovinsko razsežnost, ki je samo pretveza za očitni politični pritisk, ter naj sprejmeta ukrepe v bran partneric Unije, s čimer bi poslali odločno sporočilo podpore vsem državam vzhodnega partnerstva pri njihovih evropskih težnjah in odločitvah;
 - 6. znova poudarja odločno podporo, da se na vrhunskem srečanju v Vilni parafirajo oziroma

podpišejo pridružitveni sporazumi s tistimi državami vzhodnega partnerstva, ki so pripravljene in voljne to storiti, če so izpolnjene ustrezne zahteve; meni, da bo to dalo nov zagon postopni integraciji in močni poglobitvi odnosov in bo odgovor na evropske težnje teh držav; v zvezi s tem poziva države vzhodnega partnerstva, naj nadaljujejo in okrepijo prizadevanja za končanje svojega dela pred vrhunskim srečanjem v Vilni in naj ne podležejo pritiskom;

7. poudarja, da mora EU izpolniti svojo dolžnost, da se v duhu solidarnosti zavzame za tiste države vzhodnega partnerstva, ki so bile izpostavljene odprtim, skrb zbujujočim in naraščajočim pritiskom, namenjenim odvratanju teh držav od pridruževanja z EU, in se jim postavi v bran, ter poziva Komisijo in Svet, naj predlagata konkretne, učinkovite ukrepe za podporo tem državam partnericam;
8. opominja, da je namen pridružitvenih sporazumov ter poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini krepitev konkurenčnosti ter gospodarske produktivnosti in uspešnosti držav partneric in EU ob hkratnem spoštovanju takega gospodarskega sodelovanja med državami vzhodnega partnerstva z Rusijo, ki koristi vsem stranem; poudarja, da pridružitveni sporazumi ter poglobljeni in celoviti sporazumi o prosti trgovini sami na sebi ne spodkopavajo dolgotrajnih trgovinskih odnosov, ki jih imajo države vzhodnega partnerstva z drugimi državami v regiji; nasprotno meni, da jih ne bi smeli obravnavati kot nezdružljive s temi trgovinskimi odnosi ter da bi bilo treba ne glede na obveznosti, ki izhajajo iz pridružitvenih sporazumov ter poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini, vse trgovinske spore reševati v skladu s pravili in obveznostmi, določenimi v okviru Svetovne trgovinske organizacije; poleg tega zatrjuje, da je EU pripravljena pomagati državam vzhodnega partnerstva v njihovih prizadevanjih za integracijo, in sicer s podporo za začasno izvajanje ustreznih delov pridružitvenih sporazumov ter poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini ob njihovem podpisu, odmrznitvijo zadržanih posojil in programov pomoči ob njihovem podpisu oziroma parafiranju, če so izpolnjeni zahtevani pogoji, ter s sprejetjem ukrepov za lažje izdajanje vizumov in obeti za brezvizumsko potovanje;
9. poudarja, da ima evropska integracija večinsko podporo ljudi v državah, ki čakajo na parafiranje oziroma podpis pridružitvenih sporazumov; vseeno poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj okrepi prizadevanja za večjo prepoznavnost vzhodnega partnerstva in njegovih koristi v splošni javnosti v državah partnericah, kar je hkrati način za utrditev političnega soglasja glede njihovih evropskih odločitev; poziva, naj se v kratkem pripravi in začne široko zasnovana kampanja za obveščanje in ozaveščanje ljudi v zadevnih državah partnericah o naravi, koristih in zahtevah pridružitvenih sporazumov;
10. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, državam članicam, vladam in parlamentom držav vzhodnega partnerstva in Ruske federacije, parlamentarni skupščini Sveta Evrope in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi.